

La meua història entre les llengües

La meua llengua materna és l'espanyol. Avui parlo anglès, alemany, una miqueta de quítxua i estic aprenent el català. Tot ho dec als meus pares, que des de petita em van inculcar la necessitat d'aprendre altres llengües, encara que avui diferim respecte a les raons d'aquesta necessitat, tal com explicaré en *La meua història entre les llengües*.

L'espanyol és la llengua materna dels meus pares i ho va ser també dels meus quatre avis. Però retrocedint fins als meus besavis, només sis d'ells van tenir com a llengua materna l'espanyol, els altres dos van aprendre de la seva mare el xinès i el quítxua, respectivament.

I és que resulta que jo vaig néixer al Perú als anys vuitanta, i com a la gran majoria de regions, al meu país, tots som el resultat d'un profund mestissatge que ve de segles enrere.

El meu pare parlava també una miqueta de quítxua, el va aprendre del meu avi i aquest, del meu besavi. No obstant això, mai el va aprendre a casa ni a l'escola, a causa de la nul·la identitat que tenim a Lima - capital del Perú - respecte a la llengua dels inques, la dels nostres avantpassats. Ningú parla quítxua, ningú l'ensenya, ningú el valora.

No obstant això, el meu pare, encara que no li van ensenyar quítxua de petit, en va aprendre algunes frases i paraules, amb molt d'esforç, ja d'adult. I sempre ens repetia que aquesta era la llengua dels nostres orígens i que recuperar-la algun dia depenia també de nosaltres.

Va ser d'aquesta manera que vaig tenir el meu primer contacte amb una llengua diferent a l'espanyol, el quítxua, i sense adonar-me'n, sense haver mai estudiat l'idioma, vaig anar entenent paraules i frases de tant sentir-les de la boca del meu pare.

D'altra banda, en un món globalitzat i amb el sistema econòmic vigent, aprendre llengües que es parlen a la resta del món, era vist (i ho segueix sent) com una espècie d'obligació, almenys per als que preteníem forjar-nos un bon futur professional. De fet, recordo com si fos ahir les mil vegades que el meu pare ens repetia "Si només parlant espanyol vaig ser becat als Estats Units i Alemanya per realitzar els meus treballs d'investigació durant alguns anys, fins on hagués pogut arribat jo si hagués sabut parlar altres idiomes!". Una mirada de nostàlgia i una mica de penediment seguien a aquesta frase, buscant fer-nos conscients de la necessitat d'aprendre altres idiomes.

Aquesta va ser la principal motivació que van tenir els meus pares per inscriure'm en un col·legi en el qual em van ensenyar, des de molt petita, anglès i alemany. En realitat, es

donava més importància a l'anglès, però com el meu pare havia viscut a Alemanya durant dos anys quan jo era molt petita, va considerar que el poc o molt que ja havíem après els meus germans i jo no l'havíem de perdre. Ells pensaven que parlar una tercera llengua (a més de l'anglès) ens donaria un "valor afegit".

Va ser així com vaig batallar durant onze anys de la meua vida amb l'alemany. I esmento només l'alemany perquè l'anglès sempre em va resultar molt senzill, a diferència de l'alemany. Vaig patir, vaig renegar, em vaig rendir, el vaig reprendre i finalment el vaig aprendre.

No obstant això, com passa sempre amb els idiomes, si no els practiques, els perds. I si bé l'anglès mai el vaig deixar d'utilitzar, ja que a la universitat també l'exigien i per a la meua feina com a advocada m'era indispensable, l'alemany es va anar emmagatzemant poc a poc en l'oblit.

O almenys això creia jo.

Van passar els anys i el 2009, als 22, vaig tenir l'oportunitat de venir a Espanya per primera vegada. Vaig guanyar una beca a la universitat per estudiar un semestre a l'estranger, i Madrid va ser la ciutat escollida.

Vaig arribar il·lusionada, plena d'expectatives, però en cap d'elles considerava als idiomes com una cosa rellevant, ja que finalment, a Espanya es parla espanyol, ¿no ?.

No trigaria a entendre que estar a Espanya era estar a Europa, i Europa és ja avui com un enorme gran país on conviuen ciutadans de tots els racons. De fet, a les meves classes vaig conèixer estudiants de moltes nacionalitats i gràcies a l'anglès vaig poder comunicar-m'hi molt fàcilment i entaular excel·lents amistats.

Després, és clar, vaig començar a viatjar. Vaig començar a viatjar i a meravellar-me amb tants països, ciutats i racons. I amb la seva gent. Amb les seves experiències. Amb la seva manera de veure la vida. Em vaig començar a meravellar en descobrir que el "desenvolupament professional" no era -en absolut- el major benefici que m'havia d'aportar l'haver après noves llengües.

Com anava jo a imaginar de nena, mentre estudiava idiomes només per tenir una bona feina de gran, que viatjaria pel món i podria conèixer gent de tantes cultures gràcies al meu coneixement de les seves llengües?

Més encara, quan vaig trepitjar Berlín per primera vegada em van parlar en alemany i vaig entendre el que em deien, vaig saber que no l'havia oblidat. Que seguia aquí, que els onze anys van valer la pena, que només l'havia de "reactivar-".

Com he esmentat al començament de la meua història, els meus pares van tenir una altra motivació per obligar-me a aprendre idiomes, però avui, trenta anys després de néixer, és una de les coses que més els agraeixo. Perquè crec que per créixer, per avançar, cal conèixer. Conèixer el món i conèixer les persones. Conversar amb elles. Amb les grans i amb les molt joves. Amb els professionals i amb els estudiants. Amb els turistes, amb els motxillers, amb els d'Europa i amb els d'Àfrica, i amb els d'Àsia i els de Llatinoamèrica. Conversar amb tot aquell que tingui una història per explicar.

Com podria haver fet això si només parlés en espanyol?

Vaig tornar al meu país el 2010 però vaig saber que això tot just havia començat. Tenia gana. Fam de conèixer el món, la seva gent i les seves històries.

El 2013 vaig aconseguir una segona beca per estudiar a Espanya, aquesta vegada un mestratge.

Vaig fer les maletes, vaig volar 11 hores novament i em vaig instal·lar en el que seria la meua llar per un any.

Mai vaig sospitar que en aquest any coneixeria al que avui és el meu marit, i que tres anys després estaria instal·lada a Barcelona aprenent a parlar català.

En realitat, quan vaig decidir casar-me i mudar-me a Barcelona, no havia considerat ni per un segon el tema de l'idioma. No perquè no m'importés, sinó perquè vaig pensar que si sabia parlar espanyol no necessitaria aprendre català.

I en efecte, no ho necessito.

Però el vull aprendre. El vull aprendre perquè valoro de manera incalculable la importància que li donen a la seva llengua, aquesta importància i aquest lloc que no se li dona al quítxua al meu país, però que el meu pare un dia, de nena, sí que em va ensenyar a valorar. Em meravella veure que vulguin reivindicar la llengua dels seus avantpassats i que gràcies a la seva pròpia gent, és també la llengua del present.

I el vull aprendre també perquè és part de la identitat d'una regió, d'una societat que m'ha acollit des del primer moment. Perquè si bé sempre seré peruana i a 13.000 quilòmetres sempre hi haurà la meua gent, avui visc a Barcelona, el meu projecte de vida és aquí i vull integrar-me a aquesta gent, amb els seus costums, els seus valors, les seves tradicions, i per descomptat, la seva llengua.

Per això i contra tot pronòstic, avui aprenc amb il·lusió la meua quarta llengua. I em reafirmo en la idea que aprendre una nova llengua és obrir-se a un nou món, és tenir l'oportunitat d'aconseguir un intercanvi de cultures que d'una altra manera seria inviable. Avui aprenc el català i el meu pare ja no està amb mi, però sí el seu record: "mantenir viva una llengua depèn també de la seva gent."